

Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καρπάθου

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Αδυναμία Έκφρασης Γνώμης

Μας ανατέθηκε να ελέγξουμε τις ανωτέρω οικονομικές καταστάσεις του Δήμου Καρπάθου (στο εξής «Δήμος»), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2020, την κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και το σχετικό προσάρτημα.

Δεν εκφράζουμε γνώμη επί των ανωτέρω οικονομικών καταστάσεων του Δήμου Καρπάθου. Εξαιτίας της σημαντικότητας των θεμάτων που μνημονεύονται στην παράγραφο της έκθεσής μας “Βάση για Αδυναμία Έκφρασης Γνώμης” δεν έχει καταστεί εφικτό να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια για τη θεμελίωση ελεγκτικής γνώμης.

Βάση για Αδυναμία Έκφρασης Γνώμης

Από τον έλεγχο μας προέκυψαν τα εξής:

1. Δεν έχουν συνταχθεί, μέχρι τη χορήγηση της παρούσας έκθεσης ελέγχου, τα φύλλα προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, στα προβλεπόμενα έντυπα και οι υπολογισμοί παραμένουν σε μη ευχερώς ελέγξιμες καταστάσεις. Επιπρόσθετα δεν έχει γίνει έλεγχος μεταγραφής των ακινήτων στο Κτηματολόγιο (Ν.4623/2019 , ΦΕΚ 134/Α/09.08.2019) και δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η δημιουργία ενός επαρκούς περιουσιολογίου με συγκέντρωση των τίτλων κτήσης, αδειών οικοδομής και άλλων εγγραφών που επιβεβαιώνουν την κυριότητα και τα ενδεχόμενα βάρη επί των ακινήτων. Κατά συνέπεια δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε τις επιδράσεις στην αξία των περιουσιακών στοιχείων στα ίδια κεφάλαια, για την περίπτωση που θα είχε ολοκληρωθεί ο επανέλεγχος της ακίνητης περιουσίας. Συστήνουμε στη παρούσα Διοίκηση του Δήμου να προβεί σε καταγραφή αυτών των παγίων από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή και η αποτίμησή τους από Ορκωτό Εκτιμητή.
2. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Π.Δ. 315/1999, περιλαμβάνονται στα κονδύλια του Πάγιου Ενεργητικού περιουσιακά στοιχεία που αποτιμήθηκαν με αξία μνείας αντί των ενδεικνυόμενων αξιών τους. Κατά συνέπεια διατηρούμε επιφύλαξη για την ορθή αποτίμηση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στα ίδια κεφάλαια και στα αποτελέσματα των προηγούμενων χρήσεων.
3. Στο κονδύλι του ενεργητικού Γ.Π.7 «Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές» συνολικού ποσού 2.273.946,92 € περιλαμβάνονται έργα τα οποία απεικονίζονται σε λογαριασμούς συνεχιζόμενων έργων υπό εκτέλεση με αποτέλεσμα να μην υπόκεινται σε αποσβέσεις (τόσο η αξία κτήσης τους όσο και οι σχετικές επιχορηγήσεις που λήφθηκαν για την κατασκευή τους). Στα πλαίσια του ελέγχου μας αποστείλαμε επιστολή στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου για επιβεβαίωση συνεχιζόμενων έργων υπό εκτέλεση του συνόλου του κονδυλίου. Μέχρι και την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας Έκθεσης δεν έχουμε λάβει σχετική επιστολή από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου που να μας επιβεβαιώνει τα συνεχιζόμενα έργα

κατά τη 31^η Δεκεμβρίου 2020 και τα ολοκληρωμένα έργα της κλειόμενης χρήσης. Λόγω των ανωτέρω, δεν κατέστη δυνατό να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με το ύψος των ολοκληρωμένων έργων που θα έπρεπε να είχαν μεταφερθεί στους επιμέρους λογαριασμούς παγίων και συνεπώς για το αντίστοιχο ύψος των αποσβέσεων και των αποσβέσεων επιχορηγήσεων παγίων που θα έπρεπε να είχαν λογιστεί στα αποτελέσματα της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων και επομένως δεν γνωρίζουμε την ακριβή επίπτωσης τους στους λογαριασμούς των ενσώματων ακινητοποιήσεων, των αποτελεσμάτων χρήσης, των Ιδίων Κεφαλαίων και του κονδυλίου του Παθητικού Α.Π.4 «Επιχορηγήσεις Επενδύσεων» του Δήμου.

4. Στο λογαριασμό «Τίτλοι Πάγιας Επένδυσης», απεικονίζεται και η αξία κτήσης συμμετοχών σε ανώνυμη εταιρεία Ο.Τ.Α., συνολικού ποσού 472.000,00 €. Δεν τέθηκαν υπόψη μας στοιχεία σχετικά με την εύλογη αξία της συμμετοχής αυτής και συνεπώς διατηρούμε επιφύλαξη για την ορθή αποτίμησή τους και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στα αποτελέσματα, για την κλειόμενη και την προηγούμενη χρήση καθώς και στα ίδια κεφάλαια του Δήμου.
5. Ο Δήμος κατά παγία τακτική δεν παρακολουθεί τα αναλώσιμα, τα ανταλλακτικά και τα πάσης φύσεως αποθέματα σε λογιστική - διαχειριστική αποθήκη και δεν προβαίνει σε απογραφή και αποτίμηση των τελικών αποθεμάτων στο τέλος κάθε χρήσης. Λόγω έλλειψης επαρκών και αξιόπιστων στοιχείων στο λογιστικό - διαχειριστικό κύκλωμα των αποθεμάτων, δεν μπορούμε να επιβεβαιώσουμε την ακρίβεια των αναλώσεων των αποθεμάτων που έχουν επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης 2020, καθώς και την ορθότητα της μη διενέργειας απογραφής και αποτίμησης των τελικών αποθεμάτων της 31.12.2020.
6. Εστάλησαν επιστολές επιβεβαίωσης συνολικού ύψους 274.156,84 €, επί του συνόλου των βεβαιωμένων απαιτήσεων 1.660.508,09 € που περιλαμβάνονται στο κονδύλι του Ενεργητικού «Απαιτήσεις από πώληση αγαθών & υπηρεσιών». Μέχρι την ημερομηνία χορήγησης της παρούσας έκθεσης ελέγχου μας δεν έχουμε λάβει καμία απάντηση για την επιβεβαίωση των ανωτέρω ποσών. Οι εναλλακτικές ελεγκτικές διαδικασίες που εφαρμόσαμε για την επιβεβαίωση του υπολοίπου αυτού, δεν μας παρείχαν σημαντική διασφάλιση, ως εκ τούτου διατηρούμε επιφύλαξη για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στους λογαριασμούς των απαιτήσεων, στα αποτελέσματα χρήσης και προηγούμενων χρήσεων και στα Ίδια Κεφάλαια του Δήμου από τυχόν διαφορές που προέρχονται από προηγούμενες χρήσεις.
7. Δεν κατέστη δυνατόν να αποκτήσουμε τα απαραίτητα ελεγκτικά τεκμήρια, προκειμένου να επαληθευτεί το υπόλοιπο του κονδυλίου του ενεργητικού «Χρεώστες Διάφοροι» ποσού 75.310,88 €. Λόγω του γεγονότος αυτού διατηρούμε επιφύλαξη για την αξία του κονδυλίου αυτού και την ενδεχόμενη επίδραση στα αποτελέσματα χρήσης και στα Ίδια Κεφάλαια του Δήμου.
8. Κατά τον έλεγχο του κονδυλίου «Δωρεές παγίων» διαπιστώθηκαν τα εξής: i) Δεν τέθηκε υπόψη μας η ανάλυση των εν λόγω παγίων συνολικής αξίας 1.927.290,47 € και κατά συνέπεια, δεν ήταν εφικτή η συσχέτιση του εν λόγω κονδυλίου με τα αντίστοιχα πάγια του μητρικού παγίων ii) Κατά πάγια τακτική δεν διενεργούνται αποσβέσεις στα συγκεκριμένα πάγια. Ως εκ τούτου διατηρούμε επιφύλαξεις ως προς την ορθότητα των υπολοίπων του κονδυλίου του παθητικού «Δωρεές παγίων» και των λογαριασμών αποτελεσμάτων της κλειόμενης και των προηγούμενων χρήσεων.

9. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών που προβλέπονται από την Ελληνική Νομοθεσία για τους Δήμους δεν σχηματίστηκε ορθή πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ή λόγω συνταξιοδότησης. Το επιπλέον – ορθό ποσό της μη σχηματισθείσας πρόβλεψης δεν κατέστη δυνατό να προσδιορισθεί δεδομένου ότι δεν διενεργήθηκε η προβλεπόμενη από την ισχύουσα νομοθεσία ετήσια αναλογιστική μελέτη από ανεξάρτητο αναλογιστή. Συνεπώς, λαμβάνοντας υπόψη την απουσία διαδικασιών σχετικά με τη πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία ή λόγω συνταξιοδότησης, διατηρούμε επιφύλαξη στους λογαριασμούς προβλέψεων, στα αποτελέσματα της χρήσεως 2020 και στα Ίδια Κεφάλαια του Δήμου.
10. Στα πλαίσια του ελέγχου μας και κατά τη διαδικασία επιβεβαίωσης υπολοίπων του λογαριασμού Παθητικού Γ.Π.1 «Προμηθευτές» ύψους 618.836,54 € κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2020, εστάλησαν επιστολές επιβεβαίωσης σε προμηθευτές συνολικού ύψους 473.078,61 €. Μέχρι την ημερομηνία χορήγησης της παρούσας έκθεσης ελέγχου έχουμε λάβει απευθείας επιστολές από προμηθευτές ποσοστού 45% επί του δείγματος που επελέγη, για το υπόλοιπο ανεπιβεβαίωτο μέρος του δείγματος, οι εναλλακτικές διαδικασίες που εφαρμόστηκαν δεν ήταν ικανές να μας παρέχουν επαρκή τεκμήρια αναφορικά με την ορθότητα των υποχρεώσεων αυτών κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2020, συνεπώς, διατηρούμε επιφύλαξη για την ορθότητα του κονδυλίου Γ.Π.1 «Προμηθευτές».
11. Κατά παρέκκλιση των λογιστικών αρχών, που προβλέπονται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, δεν έχει σχηματιστεί πρόβλεψη ποσού 1.410.000,00 € περίπου για τη κάλυψη ζημίας από αγωγές τρίτων κατά του Δήμου, με συνέπεια οι προβλέψεις να εμφανίζονται μειωμένες κατά ποσό 1.410.000,00 €, τα αποτελέσματα χρήσης και τα ίδια κεφάλαια να εμφανίζονται ισόποσα αυξημένα.
12. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1738/2017 απόφαση του ΣτΕ οι χρήσεις μέχρι και το 2015 έχουν παραγραφεί. Οι φορολογικές υποχρεώσεις του Δήμου δεν έχουν εξετασθεί από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2016-2019 και δεν έχουν καταστεί οριστικές. Η Δήμος δεν έχει προβεί σε εκτίμηση των πρόσθετων φόρων και των προσαυξήσεων που πιθανόν να καταλογισθούν σε μελλοντικό φορολογικό έλεγχο και δεν έχει σχηματίσει σχετική πρόβλεψη γι' αυτές τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Από τον έλεγχο μας, δεν έχουμε αποκτήσει εύλογη διασφάλιση σχετικά με την εκτίμηση του ύψους της πρόβλεψης που τυχόν απαιτείται.
13. Ως προς την οικονομική διαχείριση του Δήμου δεν εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του Π.Δ. 54/2018 περί εφαρμογής των Διεθνών (IPSAS) & Ευρωπαϊκών Λογιστικών Προτύπων του Δημόσιου Τομέα (EPSAS). Συστήνουμε στη παρούσα Διοίκηση του Δήμου την άμεση υλοποίηση – ολοκλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης εντός της χρήσης 2022. Ποιο συγκεκριμένα την εν λόγω εξειδικευμένη υπηρεσία – λειτουργική δαπάνη, θα πρέπει να τη παράσχει Πιστοποιημένος Εσωτερικός Ελεγκτής ενταγμένος στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών. Η εν λόγω δαπάνη έχει χαρακτήρα λειτουργικής δαπάνης (μία δαπάνη μπορεί να βαρύνει τον προϋπολογισμό ενός Δήμου μόνο όταν προβλέπεται από διάταξη νόμου ή παρόλο που δεν προβλέπεται από το νόμο είναι, κατά τα προεκτεθέντα, λειτουργική (βλ. 117, 75, 21, 10/2012 Πράξεις VII Τμ. Ελ.Συν., 247/2015 πράξη του Κλιμακίου τούτου), καθώς αποσκοπεί στη βελτίωση της οικονομικής λειτουργίας του Δήμου Καρπάθου, πλαισιώνοντας, έτσι, τον επιδιωκόμενο από το Δήμο σκοπό για αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών του (πρβλ. 75/2012 πράξη VII Τμ. Ελ.Συν.).
14. Από τον έλεγχό μας, προέκυψε ανυπαρξία συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου – Ν.4270/2014,

άρθρο 168. Συστήνουμε στη παρούσα Διοίκηση του Δήμου την άμεση εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας μέσω ανάθεσης σε εξωτερικό συνεργάτη (Πιστοποιημένο Εσωτερικό Ελεγκτή ενταγμένο στο Μητρώο Εσωτερικών Ελεγκτών του Υπουργείου Οικονομικών) για τα έτη 2020 και 2021, όπως προβλέπει ο Ν.4795/2021, άρθρο 9.

15. Μέχρι και την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας Έκθεσης Ελέγχου, δεν παραδόθηκαν προς έλεγχο από το Προϊστάμενο ταμείου εσόδων, περιουσίας του Δήμου τα εξής: i) πλήρη στοιχεία χρηματικών ενταλμάτων πληρωμής έτους 2020, αναφορικά με τα συνολικά έξοδα covid-19, πηγές χρηματοδοτήσεων και αποφάσεις Ο.Ε., τρόποι ανάθεσης αυτών ανά χρηματικό ένταλμα ii) όλα τα απλήρωτα χρηματικά εντάλματα στα οποία δεν τηρήθηκαν οι προθεσμίες διμηνιαίας αποπληρωμής αυτών iii) τέλη χρήσης κοινοχρήστων χώρων αρθρ.3 – Ν.1080/1080 [Αποφάσεις περί μειώσεων, είτε απαλλαγής τελών στη χρήση]. Κατόπιν των ανωτέρω, συστήνουμε στη παρούσα Διοίκηση του Δήμου τη άμεση διενέργεια Έκτακτου Διαχειριστικού Ελέγχου για από το 01^η Ιανουαρίου 2020 έως 30^η Σεπτεμβρίου 2021 από Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή.
16. Στα πλαίσια του ελέγχου μας δεν κατέστη εφικτό να αποκτήσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια σχετικά με το πλήθος και την αξία των εγγυητικών επιστολών που έχει λάβει ο Δήμος από τρίτους για την καλή εκτέλεση έργων. Επίσης, δεν διαπιστώθηκε σχετική εσωτερική διαδικασία παρακολούθησης των εν λόγω εγγυητικών ενώ δεν γίνεται σχετική αναφορά στο αντίστοιχο εδάφιο του προσαρτήματος. Κατά συνέπεια διατηρούμε επιφύλαξη για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις που μπορεί να προκύψουν από τις προαναφερόμενες αδυναμίες.
17. Δεν μας προσκομίστηκαν στοιχεία που να τεκμηριώνουν την ύπαρξη ασφαλιστικής κάλυψης είτε για κινδύνους που ενδεχομένως να απομειώσουν την περιουσία του Δήμου είτε για αστική ευθύνη έναντι τρίτων που έχουν έννομο συμφέρον κατά του Δήμου.

Ευθύνες της Διοίκησης επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις όπως ισχύουν, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας του Δήμου να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχο που διενεργείται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Εξαιτίας της σημαντικότητας του των θεμάτων που περιγράφονται στην παράγραφο της έκθεσής μας “Βάση για αδυναμία έκφρασης γνώμης”, δεν μπορούσαμε να συγκεντρώσουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια για τη θεμελίωση ελεγκτικής γνώμης.

Είμαστε ανεξάρτητοι από το Δήμο, καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας

Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας.

Άλλο Θέμα

Οι οικονομικές καταστάσεις του Δήμου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019, είχαν ελεγχθεί από άλλο Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή, ο οποίος εξέφρασε «Γνώμη με Επιφύλαξη», την 14^η Δεκεμβρίου 2020, επί των οικονομικών καταστάσεων της χρήσεως 2019.